

ถอดบทเรียน โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำคลื่นลูกใหม่ในจังหวัดระยอง – Young Public and Private Collaboration (YPC)

๑. หลักการและเหตุผล

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนถือเป็นพื้นฐาน และปัจจัยความสำเร็จสำคัญในการพัฒนาจังหวัด ส่งเสริมการสร้างที่ยั่งยืนในการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากความร่วมมือนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูล และองค์ความรู้ นำไปสู่การสร้างการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง และการนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่า ความร่วมมือ คือ หนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ และเป็นหนึ่งในกลไก 5 ด้าน ได้แก่ การประสานงานกับเครือข่าย และเอกชนก็เป็นภาคีเครือข่ายสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด

ทั้งนี้ ภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยเฉพาะหอการค้าจังหวัดระยองเป็นองค์กรที่มีความรู้ความเข้าใจในเชิงพื้นที่ และมีกระบวนการวิคิด และองค์ความรู้ที่ทันสมัย นอกจากนี้ ยังเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการบริหารงาน และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดในลักษณะของหุ้นส่วนในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งมีกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (YEC) เป็นส่วนหนึ่งของหอการค้าจังหวัดระยองด้วย และเครือข่ายของกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกับที่มีการพัฒนาเครือข่ายภายในผ่านกระบวนการอบรม สัมมนา เป็นระยะเวลากว่า ... เดือน

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งของกำลังคนภาครัฐในพื้นที่จังหวัด จะพบว่า ในพื้นที่จังหวัดระยองมีบุคลากรที่มีภูมิปัญญาในจังหวัดระยองในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ ๒๕ และมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนโยกย้ายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจึงดำเนินการผ่านรูปแบบคณะกรรมการ และอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ยังไม่ปรากฏว่ามีกลไกใดที่จะเสริมและสร้างให้เกิดความร่วมมือที่เปิดกว้างและมีจุดเน้นที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ในทั้งสองภาคส่วน

๒. จุดเริ่มต้นโครงการ

ประธานกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ระยอง นายกลวัชร สุวิมล (YEC ระยอง) เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างเครือข่ายระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน จึงได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดอบรมสัมมนาร่วมกันระหว่างสองภาคส่วนมาหารือกับผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานจังหวัดระยอง และได้ข้อสรุปร่วมกันว่า การดำเนินการดังกล่าวจะสามารถนำไปสู่การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัด และรองรับการพัฒนาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของโครงการจะต้องมุ่งเน้นถึงประโยชน์ที่จะได้กับส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด จึงเป็นที่มาของแนวคิดโครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำคลื่นลูกใหม่ในจังหวัดระยอง – Young Public and Private Collaboration (YPC) และได้นำเสนอโครงการดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง (นายชาญนะ เอี่ยมแสง) ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ความเห็นชอบ และได้อนุมัติงบประมาณภายใต้โครงการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการของจังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้สำนักงานจังหวัดระยองเป็นหน่วยดำเนินการในวันที่ ๑

และ ๒ พร้อมทั้งได้เป็นประธานในพิธีเปิด ลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมพบปะผู้เข้าร่วมโครงการระหว่างการอบรม และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้นำเสนอแนวคิด และโครงการพัฒนาจังหวัดในช่วงของการติดตามประเมินผลอีกด้วย

ในระยะต่อมา หอการค้าได้นำเสนอดังกล่าว ในที่ประชุมคณะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (YEC) ของหอการค้า ต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อเครื่องเข้าเยี่ยมคารวะ และรับทราบนโยบาย ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการ และมอบหมายให้กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ โดยให้มีการขยายผลการดำเนินการใน ๘ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ดำเนินการโดยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยบูรพา ในห้วงเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ - เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา

๓. รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินโครงการ (ระยะเวลาดำเนินการ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ปัจจุบัน)

ระยะที่ ๑ เป็นระยะที่สำนักงานจังหวัดระยอง ร่วมกับหอการค้าจังหวัดระยอง เป็นหน่วยดำเนินการ และภายใต้งบประมาณของโครงการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการของจังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ รุ่น เป้าหมายรุ่นละ ๔๐ คน ดังนี้

รุ่นที่ ๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑-๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ อุทยานเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ผู้ผ่านการอบรม ๔๕ คน

รุ่นที่ ๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๕-๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ โรงแรมเดอะโปเอ็ม แหลมแม่พิมพ์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้ผ่านการอบรม ๔๒ คน

เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นโครงการในรูปแบบใหม่ที่สำนักงานจังหวัดระยองยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินการมาก่อน จึงมีการศึกษาแนวทางการดำเนินการจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น หลักสูตรการพัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่ในราชการไทย (New Wave Leader) และมีการหารือร่วมกันระหว่างสามฝ่ายได้แก่ สำนักงานจังหวัดระยอง กลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่จังหวัดระยอง และสถาบันการศึกษา เพื่อกำหนดหลักสูตรการอบรมสัมมนา และวางแผนการทำงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

ภาคเอกชน เป็นผู้ประกอบการ หรือเจ้าของกิจการในพื้นที่จังหวัดระยอง อายุไม่เกิน ๔๐ ปี

ภาคราชการ เป็นข้าราชการระดับชำนาญการขึ้นไป หรือเทียบเท่า อายุไม่เกิน ๔๐ ปี

โดยทั้งสองกลุ่มจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเพื่อส่วนรวม มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ

ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการโดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นประธาน โดยพิจารณาผู้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติเป็นสำคัญ เนื่องจาก มีผู้สมัครผ่านเกณฑ์เกินจำนวนที่กำหนด จึงได้มีการเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมอบรม พร้อมทั้งได้มีการจัดทำบัญชีสำรองไว้ด้วย

วางแผนออกแบบหลักสูตร

หลักสูตรแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑. วิธีการออกแบบโครงการ วิธีการออกแบบความคิด และการพัฒนา mindset
๒. ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เขียนโครงการ และบริหารจัดการโครงการ
๓. การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ผ่านกิจกรรมสนทนากาและกิจกรรมกลุ่ม

การดำเนินโครงการ ใช้รูปแบบเดียวกับการอบรมสัมมนาทั่วไป แต่ให้ความสำคัญกับการออกแบบโครงการที่มีความเป็นไปได้ และการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

การติดตามประเมินผล ดำเนินการในรูปแบบการประชุม โดยเรียนเชิญผู้บริหารของจังหวัดร่วมรับฟังและให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการ และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมจิตอาสาเพื่อสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น

ระยะที่ ๒ หอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหน่วยดำเนินการ โดยได้กำหนดจัดโครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำคลื่นลูกใหม่ในจังหวัดภาคตะวันออก (Young Public and Private Collaboration) มีระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ การจัดกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าวโดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ๑) จัดอบรมแยกเป็นรายจังหวัดๆ ละ ๑ รุ่น รวม ๘ รุ่น (ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก) สำหรับจังหวัดระยองจัดอยู่ในรุ่นที่ ๘ และมีกำหนดจัดในหัวเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ และ ๒) จัดอบรมระดับภาคตะวันออก โดยมีหอการค้าจังหวัด และ Young Entrepreneur Chamber of commerce (YEC) จังหวัด โดยเรียนเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นที่ปรึกษาโครงการ ทั้งนี้ การออกแบบหลักสูตร และกิจกรรม ดำเนินการโดยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหลัก

โดยในระยะที่ ๒ มีการเพิ่มรูปแบบการจัดกิจกรรมในภาพรวมของ ๘ จังหวัด โดยให้มีการแข่งขันนำเสนอโครงการ ในวันที่ ๒๘-๒๙ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (นายสนั่น อังอุบลกุล) เป็นประธาน และเชิญผู้แทนทุกจังหวัดเข้าร่วมรับฟังการนำเสนอดังกล่าวด้วย หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (นายสนั่น อังอุบลกุล) นำคณะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (YEC) พร้อมผู้ได้รับรางวัลโครงการ YPC ภาคตะวันออกเข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อรับทราบนโยบาย พร้อมทั้งรายงานความสำเร็จของโครงการ “พัฒนาศักยภาพผู้นำคลื่นลูกใหม่ภาคตะวันออก” โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการติดตามการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้รายงานผลให้ทราบในโอกาสต่อไป

๔. ผลลัพธ์

๔.๑ เกิดการขยายผลโครงการจากโครงการระดับจังหวัด ไปสู่โครงการระดับภาค และระดับประเทศตามลำดับ

๔.๒ จังหวัดระยองมีเครือข่ายกำลังคนคุณภาพภาครัฐและเอกชนสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ วัตถุประสงค์ของโครงการตอบสนองกับความต้องการของพื้นที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการออกแบบโครงการมีกระบวนการระดมความเห็น และอภิปรายระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕.๒ ผู้บริหารให้การสนับสนุน โดยผู้บริหารทั้งในระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเล็งเห็นถึงศักยภาพของโครงการ และได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งในรูปแบบการให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ การร่วมติดตามประเมินผล และสนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากร

๕.๓ ทีมงานมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา โดยประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถ และมีความตั้งใจร่วมกันที่จะขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ

๕.๔ กระบวนการติดตามและประเมินผลเป็นรูปธรรม และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๕.๕ สร้างการรับรู้ของโครงการในวงกว้าง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และรูปแบบการเชิญบุคคลภายนอกเข้าร่วมสังเกตการณ์โครงการ